

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1:50. Egye- szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

A Bajai Kereskedelmi és Iparbank.

A Bajai Kereskedelmi és Iparbank milliós nyeresége tárgyában mi kezdetről fogva rezervált állást foglaltunk el, sőt inkább hallgattunk, semhogy szenzációsán szenzációsabb hírekkel foglalkoztunk volna e tárgyban.

A tárgyilagosságot szemünk előtt tartva, abban a nézetben voltunk, amit a bankkérdésben közzétett első cikkünkben kijelentettünk, hogy folyamatban levő bűnygyben akár pro, akár kontra nem helyes állást foglalni, vagy a bíróság meggyőződésére ilyen alakban hatni, másrészt attól féltünk, hogy a szenzációk, a kérdés folytonos szellőztetése a bank hitelének hátrányára lesz és az által Baja város közönségének jó része fog szenvedni.

Sajnos, de való, hogy a mi álláspontunk helyes volt, még sajnosabb az, hogy Baja város polgárságának egy jó része pénzváltás előtt áll. A dolgok ilyen stádiumában kénytelenek vagyunk tartózkodó álláspontunk dacára e kérdéssel

foglalkozni és az ügyet annak elintézéséig szőnyegen is tartani.

Mi történt itt? A Bajai Kereskedelmi és Iparbank egy főnyereményt üt meg egymillió korona értékben. A főnyeremény csak későn hozatik a közönség tudomására, úgy, hogy sokan időközben részvényeiket eladták. Akár tudomása volt az intézet vezetőségének a főnyereményről, akár nem, ez nem volt helyes és pontos eljárás; ez által keletkezett az első forrongás, az első szenzáció. Azután az igazgatóság a főnyereményből épügy óhajtott részesedni, mintha más üzleti haszon lett volna. Az adott viszonyok közt ez is helytelen álláspont volt az igazgatóság részéről, mert elégedetlenséget zúditott magára, mert még azok is, a kik támogatták ezen álláspontot, csupán azért tették, mert már akkor féltették a bankot civódásoknak kitenni. Ez volt a második helytelenség, de mind olyan, a mely még a részvény értékét csak bizonyos számszerű összeggel csökkentette, 1400 koronáról 1200 koronára, de mégis a bizalomra vonatkozólag némi befolyása volt.

A bank vezetőségének ezen hibái után a bank új és régi részvényesei között ütött ki a háború, a régi részvényesek egy töredéke ugyanis az új részvényeseknek semmit sem akart juttatni. Hiába mondotta e sorok írója már akkor, hogy a torzsalkodásnak nem jó vége lesz, félti a bankot, ebben a tárgyban is egy ádáz gyűlölködés, per és szenzáció keletkezett.

Ez volt a harmadik dolog. A részvényesek ezen harca közepette jelentkezik komoly alakban Eckert Antal virágkereskedő és kijelenti, hogy a millió az övé és az ő sorsjegy-részletívét elcserélték. Eleinte mosolyogva fogadták Eckert erőlködését, sőt a vizsgálatnak a vizsgálóbíró által való beszüntetése és az ügyészségnek a vád elejtése folytán a részvényesek és betétesek elég nyugodtan fogták föl a helyzetet, de már a hirlapi állandó, szakadatlan és erős támadások folytán egy pár betevő betétjét felmondotta, úgy hogy a részvények már a milliót beleértve, a belértéken alacsonyabb árra, egyezerötven koronára süllyedtek.

TÁRCA.

A zongorajáték.

Irta: **Tömlény István.**

A „Bajai Független Újság“ eredeti tárcája.
(Folytatás és vége.)

A zenei értelmezés (Phasierung) tulajdonképpen szintén a rhytmikán és dynamikán alapszik, s értjük alatta, egy zenemű alkatrészeinek, szervezetének a játék által a legfinomabb körvonalozását. A zenei értelmezés tehát tulajdonképeni interpretáció, azaz elemzés, megértetés, tolmácsolás.

Minél egyszerűbb egy zenemű alkatrésze, annál könnyebben érthető pl. induló, tánczene, népdal; minél komplikáltabb, annál nehezebb annak megértése. Innen van, hogy némely zeneművet többször kell hallani, hogy az aesthetikai élvezetet nyújtson. A zenei értelmezés első sorban a hangcsoportok összetartóságának felismerését tételezi fel, mihez a formatan elemeinek ismerete szükséges.

A szép előadás legelemibb feltétele az értelmesség s a játék tisztasága. Gyakori hiba az accordok önkényes törése, vagy valamelyik kéz utánütése, vagy pedig egyes hangok kihagyása. A magasabb művészi előadást azon-

ban nem lehet szabályokból eltanulni, azt átérezni kell. Igaz ugyan, hogy helyes zenei nevelés e téren sokat fejleszthet és tényleg eredményez is. Igen ajánlatosak dr. Riemann Hugó »Phasierunglehre« vagy »Katechismus der Phasierung« című művei.

A zenei ékesítések (Melisma) egy hangszernél sem játszanak oly fontos szerepet, mint a zongoránál. Külön-külön tanulmányt igényelnek és kivételüknél pl. a trillánál nem elég az ujjaknak féktelen pergetése.

A tanításnak még a zenei emlékező tehetségre is ki kell terjeszkedni. A kívülről való játéknál az előadás szabadabb és biztosabb, mert a figyelem úgy a technikai kivitelre, mint helyes előadásra jobban összpontosulhat. Azért tehát a zenei emlékező tehetség kiképzése fontos és szükséges, csak hogy ennek fejlesztése is rendszeresen a bizonyos szabályok alapján történjék. Mai nap koncertező művészeink kivétel nélkül emlékezetből játszanak.

A zongorajáték vezéreszméje az alaposág legyen. Ismeretes dolog, hogy a zongoranövendék 3—4 évig tanul zongorázni a nélkül, hogy a zeneelmélet legegyszerűbb szabályait ismerné. A növendék éveig foglalkozik hangrovatokkal a nélkül, hogy azokat képezni tudná vagy a hangoknak egymáshozí viszo-

nyát, a hangközöket ismerné. Játszanak nótákat, rondókat, dalokat, stb. a nélkül, hogy azok belszerkezetét és formáját ismernék; tehát sötétben tapogatódnak s gépiesen játszanak.

Más hatást tud elérni egy elméletileg is képzett zongorajátészó, mint a ki csak az előjegyzésekre támaszkodik. Szem előtt tartandó, hogy a növendék játszandó darabját, úgy technikailag mint szellemileg képes legyen legyőzni. Nehéz darab játéknál felületessé lesz a növendék, mert a legjobb akarat mellett sem képes darabját kellően legyőzni, de még hozzá elrontja technikáját.

A technikának alig észrevehetőleg de rendszeresen, fokozatosan és biztosan kell fejlődnie. A növendékeknek rendszeren az a gyengéje, hogy minél nehezebb darabot szeretnek játszani, mert akkor — úgymond — nagyobb kedvvel tanulnak. Ily éretlen nézetek helytelenségéről meg kell a növendéket győzni, s a nehéz darabok korai játéknak veszélyeire figyelmeztetni. A tanuláshál három féle tanulmányt különböztetünk meg: a szigorú, — az előadási — és az irodalom ismertető tanulmányokat.

Absolut előnnyel jár az összjáték más hangszerekkel, mint p. a kamarazenénél; itt ismeri meg a zongorázó legjobban saját zenei értékét, de egyszersmind hiányait is. A figye-

Ekkor történt, hogy a főügyészség a vád képviselőjét Wagner Sándor könyvvezető ellen átvette és a könyveknek szakértő által való megvizsgálását rendelte el. A szakértők pedig az egyik segédkönyvben (Scontro könyv) azt találták, hogy a szám felett egy tintafolt volt, a mely alatt vegyi vizsgálat után megállapítani vélték, hogy az 40-es szám volt, bár a többi könyvekben, sőt a főkönyvekben is a 40-es szám szerepelt, mint el nem adott. A szakértői vélemény az első pillanatban bombaként hatott úgy a közönségre, mint az ügyészségre, melynek hatása alatt a vizsgálóbíró Wagner Sándort letartóztatta. Erre nemcsak a pánik állott be, hanem a bizalom teljesen megrendült, úgy, hogy a betétesek fele része felmondta betétjeit és a felső pénzügyintézetek pedig a visszleszámitolást felmondották.

Ezen tényeknek rettenetes következménye volt és úgy látszott, hogy a bank teljesen összeomlik, mert ha a betevők pénzüket kiveszik, a felsőbb intézetek pedig a visszleszámitolást megtagadják, akkor az intézet fen nem állhat, dacára annak, hogy a millió kívül hétszáz ezer korona aktív vagyona van. A részvényesek látva a bankot fenyegető veszélyt, magán uton egybegyűltek és mentő akciót kíséreltek meg, elhatározták, hogy a régi igazgatóság mondjon le és egy új igazgatóságnak, tekintettel arra, hogy az intézetnek igen jelentékeny vagyona van, úgy felülről, mint alulról a bizalmat és támogatást visszahozza és a dolog rendben lesz.

A részvényeseknek ezen egészséges eszméje a viszonyok által is támogatva lön, mivel a vizsgálat eredménye időközben kedvezőbb lett; újabb szenzációk nem keletkeztek és a vád Wagneren kívül másra ki nem terjesztették.

Az új részvényesek működése azonban mai napig eredményre nem vezetett, mivel a pesti pénzügyintézetek kijelentették, hogy ha a régi igazgatóság egyetemleges felelősséget vállal, akkor a visszleszámitolást akadálytalanul eszközlik. A régi igazgatóság ennek folytán kettő kivételével és a felügyelő-bizottság a bank megmentése érdekében egész vagyonukkal felelősséget vállaltak a bank váltótárcájáért és ezen határozatukkal pénteken este felutaztak Budapestre, azt a felső intézetekkel közölni.

Időközben nemcsak a részvényesek, de Baja város egész közönsége meggyőződött arról, hogy a bűnügytől teljesen eltekintve, a város közérdekét képezi a bank megmaradása. Érdekét képezi annál is inkább, mert nemcsak Baján, nemcsak Magyarországon, de az egész világban a pénz drága és különleges pénzügyi viszonyok között vagyunk; sok család menne tönkre a bank elpusztulásával, mi által mint fent kifejtettük a köztudatba ment át azon követelmény, hogy a jelentékeny vagyonnal rendelkező bank tönkre ne menjen.

Ezt pedig két úton lehet elérni. Az egyik az, hogy a visszleszámitolást a pesti pénzügyintézetek megadják, a másik pedig az, hogy a betevők felmondott betétjeiket el ne vigyék. Ha tehát a pesti pénzügyintézetek a garanciás levél folytán a vissz-

leszámitolást megadják, úgy a baj félig szanálva van. A baj másik felének orvoslása a közönségen áll. A betevők pénze annál biztosabb, minél kevésbbé mondják fel, az pedig köztudomású dolog, hogy ha visszleszámitolás engedélyeztetik és derék, becsületes, vagyonos emberek jönnek az igazgatóságba, úgy a bizalom újra és önkényt helyre áll és a betétesek fognak maguk legjobban örvendeni, ha pénzüik jó helyen van. A részvényesek, a betétesek és a nagyközönség érdeke kívánja tehát, hogy a további pániknak tért ne engedjünk. Engedjünk némi időt a régi igazgatóságnak missziója teljesítésére, hogy a garantált váltókat visszleszámitolhassa, hívjuk azután sürgősen egybe a közgyűlést az igazgatósági tagok megválasztása iránt, mi által a bizalom teljesen helyre áll. Ez által elérjük, hogy mindenkinek a pénze jó helyen is lesz és a város is egy gazdasági krízist fényesen kiálljon. A közérdek és a jogos magánérdek szempontjából kívánjuk, hogy eredmény legyen.

Dr. Valentin Emil.

Éljen a szabad orvosválasztás!

Szózat a bajai munkásokhoz, ipari és kereskedelmi alkalmazottakhoz.

Irta: Dr. Spitzer István

a Bács-Bodrog vármegyei orvosszövetség titkára

Az új munkásbiztosítási törvény folyó év július elsején életbe lépett és rövid idő múlva megalakulnak a régi kerületi és ipartestületi betegpénztárak helyett az új munkásbiztosítási pénztárak.

Bár az új törvény nem elégíti ki az összes érdekeket és a munkásbiztosítás még sok kívánni valót hagy fenn, mégis e törvény a munkások és alkalmazottak betegség és baleset esetére való biztosítását elég kedvező módon oldja meg és most csak a végrehajtástól, az egyes pénztárak vezetőségének eljárásától, de főleg az orvoskérdés megoldásától fog függeni, hogy e törvény alkotói nemes inteniójának megfeleljen.

Sok ellentétes érdeket kellett e törvény keretén belül összhangba hozni. Más a munkás és alkalmazottak érdeke, más a munkaadóé, más a pénztáré és más az orvosoké. Az ellentétek kiegyenlítése első sorban a munkások érdeke, mert ha az intézmény nem jól működik, annak kárát a biztosítottak fogják látni.

Iparkodjanak tehát a pénztár tagjai már most oly vezetőséget választani, mely feladatának magaslatán áll, mely a biztosítottak érdekét szíven viseli. Az igaz, hogy a vezetőség felét a munkaadók választják, de a főkérdésre nézve, minthogy a munkaadók csak anyagilag vannak érdekelve, a megegyezés igen könnyű lehet.

Kész programmal kell a választási harcba indulni. Részemről azt ajánlom, hogy e programnak két sarkalatos pontja legyen: Az egyik a legnagyobb fokú takarékoskodás a pénztár adminisztrációjában, a másik az orvoskérdés célszerű és munkásság és az alkalmazottak érdekeinek megfelelő módon való megoldása.

Az első kérdésben könnyű lesz az egyetértést létrehozni a munkásság és a munkaadók között, mert a takarékoskodás mindkét rész közös érdeke. Másként áll azonban az orvoskérdés megoldása. Itt a munkások és

lemnek a többi hangszerekre is ki kell terjedni, alkalmazkodni kell, miáltal az ítélet élesedik és finomul; mert a zongorázó az összjátéknál a vonós vagy más hangszernek kifejezés és életteljes játékát önkénytelenül utánozni igyekszik.

Az előadó testmozdulatai és arckifejezése a hallgatók nagy részére bizonyos hatást gyakorolnak. A hideg és közönyös arckifejezés, folytonos nyugodt testtartás a hallgatóra fárasztóan hat. A mily kedvező benyomást tehet, átszellemült, vidám, vagy nyugodt, komoly stb. arckifejezés oly nevetséges, sőt visszataszító hatást kelthet ezeknek karrikaturája, mint a szenvelgő szemforgatás, a fej rázása, hátravetése, vagy lecsüggesztése, a kezek és karok túlságos emelése, a lábak nyugtalan mozgatása. E téren finom izlés és tapintat szükséges a helyes középút eltalálásához.

Végre bennünket, mint magyarokat érdeklő dolgot felemlítem, hogy újabban Jankó Pál hazánkfia találmánya — új billentyű rendszerű zongorája — keltett méltó feltűnést. Ezeknél a zongoráknál a billentyűk a középre tömörítve, hat sorban fekszenek egymás felett és így a billentyűk nem terjednek oly hosszasan el, mint a közönséges zongoráknál. Hogy lefogja-e győzni a jelenleg használt zongorákat? azt a jövő fogja megmutatni.

Bécsbe a Jankó Pál egyesület (Jankó-Verein) egy meleg hangú felhívást bocsátott közre, melyben mindazokat felkéri, kiket a Jankó Pál által feltalált billentyű rendszere érdekel és terjesztésére nézve közreműködni akarnak, ne sajnáljanak egy kis adományt az egyesü-

lettől. Sajnos, hogy Jankó Pálnak saját hazájában még nem teremthették meg a kellő elismerést s így örvendünk kell, hogy legalább külföldön akadtak oly lelkes pártfogói, kik a zongorabillentyűzetnek reformja iránt érzékkel bírnak és egy magyarnak nevével diszesítették föl az új egyesületet.

A Jankó Egyesület 1905. június 27-én alapított és november 4-én az Ehrbar termében egy Jankó-féle zongorán fényes sikerű hangversenyt rendezett. Reményünk lehet, — hogy magyar szokás szerint — idővel, a mikor Bécsben a Jankó Egyesület már virágozni fog, nálunk is megkísérelhetjük egy ilyen egyesületnek a megteremtését. Most azonban jót teszünk, ha a már létezőt támogatjuk és pártfogoljuk. Erre a célra adományokat elfogad, Jankó-Vereins-kantzei, 18 Convergasse Nr. 19. Wien. Az adományok nyilvánosan nyugtáztatnak.

Mint érdekes dolgot felemlítem még, hogy Beethoven zongorája valószínűleg eladásra kerül. Ez az érdekes zongora, melyet a halhatatlan zeneköltő a 19-ik század elején használt, mahagoni fából készült S. A. Vogel gyárában Budapesten. A zongora jó karban és még ma is használható állapotban van, öt pedállal van ellátva. Ezt a zongorát Lichnovszky hercegnő ajándékozta a nagy mesternek. Jelenleg Zach Tamás bécsi hangszergyáros fiának a birtokában van, ki azt áruba bocsátotta. Külföldről máris magas ajánlatokat kapott.

alkalmazottak bőréről van szó, a munkaadóknak meg kell engedniök, hogy ezt a kérdést a munkások az ő érdekeiknek megfelelőleg oldják meg, tekintet nélkül arra, hogy a pénztár fiskális érdekei mit kívánnak. Eddig a pénztárak ezreket költöttek a pénztár kezelésére szükségtelenül, míg a betegeknek orvossal való ellátásában az utolsó garasig krajeároskodtak.

Ezt a biztosított tagok nem tűrhetik és nem is fogják tűrni.

Mi a pénztári tag érdeke?

Az, hogy megbetegedése esetén oly orvos gyógyítsa őt, kihez bizalommal viseltetik, azaz a bajai orvosok közül orvosának azt válassza, a kit ő akar és ne kelljen neki azt elfogadnia, kit a pénztár rátukmál.

Munkaképtelensége esetén pedig oly orvos adjon állapotáról véleményt, ki teljesen független minden külső befolyástól, pénztártól, munkaadótól. Ne felejtsek el, hogy a munkaképtelenség megállapításakor a munkásnak sokszor egész jövője, léte forog kockán.

A ki beteg volt már, az tudja, hogy mit jelent az, ha oly orvoshoz kell fordulnia, ki sem lelkeinek, sem testének nem kell, kire még a kutyáját sem bízna rá. Eltűrheti azt a szabad ember, hogy a pénztár oly orvost küldjön gyógyítására, kit nem akar? Azt hiszem, nem. Gondolja meg minden pénztári tag, hogy a pénztár fizetett orvosa, a pénztár vezetőségétől függ, gondolja meg mindenki, hogy az a pénztári orvos, ki a vezetőség intenciója ellen cselekszik, vagy annak kegyét nem keresi, azt minden felmondás nélkül ki-
repítik.

Ne feledje el senki sem, hogy a pénztár érdeke majdnem mindig azonos a munkaadó érdekével és ez az érdek azt parancsolja, hogy a pénztári orvos mindenkit, ki nála betegként jelentkezik, gyanus szemmel nézzen és ha már elfogadta betegnek, akkor, ha a beteg mozogni tud, már sietve küldi munkába, nehogy a hatalmas munkaadó és pénztári igazgató megharagudjék.

Nem én mondom ezt, hanem oly ember állítja, ki a pénztárak szolgálatában 15 évet töltött el mint orvos. Bizony ily viszonyok között szomorú a beteg munkás sorsa. Azt hiszem ezt a rendszert fenntartani nem lehet érdeke a munkásságnak.

Mi jöjjön helyébe?

Helyébe oly rendszernek kell jönnie, melynél az orvos nem alkalmazottja a pénztárnak, melynél az orvosnak sem munkaadó, sem pénztár nem parancsolhat és hogy minden munkás ahhoz az orvoshoz fordulhasson, akibe bizalma van. Ezt a rendszert nevezzük mi a »szabadorvosválasztás« rendszerének.

Mint vihető ez keresztül?

Nagyon könnyen, mert e kérdésben találkozik a munkásság érdeke az orvoskéval és így az egyik nagy ellentét a szabad orvosválasztás rendszerének elfogadásával el volna simítva.

Az országos orvos-szövetség, mely 4000-nél több orvost számlál tagjai között, kimondotta, hogy a pénztári tagok érdekének egyedül a szabad orvosválasztás felel meg, de kimondta azt is, hogy az orvosok függetlensége és az orvosi tekintély és a gyógyítás sikerének érdeke csakis a szabad orvosválasztás rendszerével védhető meg.

Mi tehát Bácsbodrogmegyei orvosok, kik a szövetségnek egytől-egyig tagjai vagyunk, teljes erkölcsi erőnkkel támogatjuk a munkásságnak ezirányú kívánságait.

Ha a pénztár bebozza a szabad orvosválasztás rendszerét, akkor minden pénztári tag a folyó évre tetszése szerint választhatja meg orvosát és ha bármi okból a következő évben más orvoshoz akar fordulni, e kívánságát be kell jelentenie a pénztárnak és választhat más orvost. Szükség szerint orvosi tanácskozás céljából két orvost is igénybe vehet.

Az orvosok mindezért tagonként és évenként csak 6 koronát kívánnak, azaz napi nem egészen két fillérért minden tagnak házi orvosa volna. És tekintve, hogy a járulékok felét a munkaadó fizeti, a pénztári tag napi 0,84 fillérért tetszése szerinti orvoshoz fordulhat. Ez összegbe családjának gyógyítása is be van számítva.

A pénztár pedig ne féljen, hogy az orvosok a pénztár érdekeit megkárosítják, mert az orvosok maguk fognak örködni, hogy minden orvos kötelességét a legkorrektebb módon teljesítse.

A szövetség a pénztári tagok gyógyítását és az adandó véleményeket az orvosi tisztesség és becsület védelme alá helyezte, ha valamely orvos ellen panasz merülne fel akár a pénztár vagy egyes pénztári tagok részéről, a panasz felett az orvos-szövetség fegyelmi bírósága fog ítéletet hozni, mely az ily kérdéseket a legszigorúbban szokta elbírálni.

Úgy a megyei, mint a bajai orvosok, csupán egy orvost véve ki, becsületszavukkal kötelezték magukat, hogy a pénztáraknál csak a szabad orvosválasztás rendszere mellett tagnak állást vállalni. Ez állásfoglalás a munkásoknak érdekeik megvédésében hatalmas támaszt fog adni. Mert az egész ország orvosi kara megnyilatkozott már e kérdésben és eddig 4000 orvos sorakozott a szabad orvosválasztás zászlója alá.

Ha a munkásság most nem tudja érdekeit megvédeni, akkor kérdés, hogy mikor lesz erre ily alkalma. Ha pedig érdekei ellenére rendeztetik az orvosi kérdés, akkor a pénztári intézmény nem javukra, hanem kárunkra fog szolgálni. A szabad orvosválasztás rendszere áldozatot nem kíván a munkásoktól, mert napi 8/10 fillért nem lehet áldozatnak tekinteni akkor, mikor a munkás legfőbb, talán egyetlen javáról van szó, az egészségéről.

Fel tehát! szervezkedjétek a választásra és menjétek a harcba azzal a jelszóval, mely egyedül képes érdekeiteket megvédeni.

»Éljen a szabad orvosválasztás!«

Az erősek.

Irta: Braun Samu.

Egy fővárosi cirkuszigazgató, aki jól ismeri az emberek gyengéit, nagy nemzetközi díj-birkózást rendez. És sorban megjelentek először a hatalmas plakátok, majd később maguk a világ minden tájáról való birkózók is, a hatalmas izomemberek, kiknek egész élete abban telik el, hogy a legkülönbözőbb fogásokkal a szőnyegre nyomják ellenfeleiket.

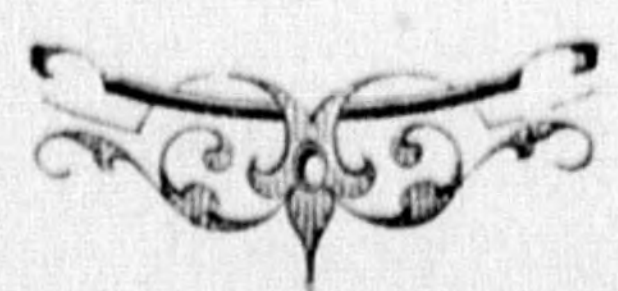
Idáig rendén van a dolog. Utóvégre abban semmi sincs, ha egy élelmes ember a bussines is bussines korában jó üzleteket akar csinálni, még az sem feltűnő, hogy ilyen módon: a halálforgás a kerékpáron, a tűzember, az automobil elé fekvő artistához képest ez elég szolid attrakció. Azt sem hántorgatjuk fel, ami nyílt titok, hogy ez a birkózás voltaképp nem egészen tiszta dolog, hogy a birkózók nem teljes erejükből küzdenek, ahogy tudnának, hanem úgy, ahogy impresszáriójuk meghagyja. Másról akarunk csevegni.

Csodálatos a közönség hiszékenysége! Min-

denki megvan arról győződve, hogy az egész dolog, enyhén szólva humbug és mégis estéről-estére tömegesen nézik végig, és ha a kedvenc (ez már az első napon van) ledobja ellenfelét, menydörgő taps, orkászzerű éljenzés üdvözli a győzőt. Gyenge idegzetű úri hölgyek, kik az utcán undorral és megvetéssel fordulnak el egypár verekedő embertől, kik végig nem néznék azt, hogy Szabó János a maga módja szerint mint vesz elégtételt Nagypál Istvánon, most a legnagyobb élvezettel nézik a két félmeztelen kolosszus küzdelmét, a nelsonok, hidak és a többi birkózó fogások úgy érdeklik őket, mintha vérbeli szakemberek volnának. Aki végignézett egy ilyen jelenetet s látta a kimeredt szemeket, a legnagyobb figyelésben mozdulatlan arcokat és a tetszés csodálatos megnyilvánulását, az előtt eltűnik az egész jelenés, a cirkusz tágas amphitheatrummá, a szőnyeg az arena porává, a nézők tógás rómaiakká s a vastag nyaku birkózók kemény gladiatorokká változnak át. Mi a különbség? Semmi; legfeljebb az, hogy a közönség megfordított újjal nem kiált a vesztesre halált. Valóban, mintha igaza volna Carlylenak, ki egy szellemes mondásában azt állítja, hogy a kultúra az nincs s amit mi mégis annak hívunk, az csak puszta álarc, mely alatt annál jobban dühöng az állatember vadsága. Az a vad vér, az a kegyetlen szenvedély, melynek egy Sulla, egy Timur Lenk voltak az apostolai, mely százakat szólitott a vadállatok elé, mely humánusnak nevezett századunk szégyenére még bika-
viadalokban keres gyönyörűséget, az jelenik meg ebben a birkózásban. Küzdelem, harc ez kell a népnek, legyűrni a gyengét, ezt a vágyat láthatjuk a nézők mohó pillantásaiban, melyben ott csillog az ősember tekintete, ki levágta a mammutot, de nem átalotta azt sem, hogy meglékelje legyőzött ellene koponyáját.

Azt mondhatnók erre — s tudom lesznek is ilyen nézetet vallók — hogy minek ilyen sötét színek, hiszen a t. publikum az előadás után legfeljebb öt percig beszél még az úgyről és egy órára rá nem is említi; hagyjuk a jó teuton fiukat, a hatalmas négert, hiszen sport ez is. Pedig dehogy; ez a birkózás, melyet ezek a félelmetes idegenek produkálnak, annyira nem sport, minthogy nem nevezzük azt annak, ha a mosónő összetakarított pénzével kimegy a lóversenyre, hogy játszó a »totin« és pártolja szegény Magyarország lótenyésztését. Még általános esztétikai szempontból sem nevezhető ez a dolog szépségnek. Szép és jól kiformált emberi test, melyen minden izomszál külön-külön meglátszik, hogy együtt harmonikus egészbe olvadjon, gyönyörű az atléta kidolgozott acélos izomzata, páratlanok a görög szobrászat remekei az Apotymenos, a Diskobolos, melyek ezt megmutatják, de mennyivel csökkenteni illuziónk, hogy széttépi »képzeletünk színes fátyolát« az a tudat, hogy az egész vetélkedés pénzre megy, hogy ezek az óriások egész életükben nem csinálnak mást és nem törek-szenek egyébre, minthogy centiméterekkel növezzék fel karjukat, hogy úgy osszák be idejüket, a szerint élnek.

A modern »erősek« professzionista díjbirkózása a huszadik században minden jó izlésű ember előtt olyan, mintha azt mondanók, hogy rendezzünk lovagi tornákat, vagy kapjunk hajba, üssük agyon egymást, mint a derék guelfek és ghibelinók.

HIREK.

Az Osztrák-Magyar bank szabadkai fiókintézetének főnöke *Krešmár János* csütörtökön és pénteken Baján tartózkodott a Bajai Kereskedelmi és Iparbank válsága tárgyában. Nevezett felhatalmazta lapunk felelős szerkesztőjét annak kijelentésére, hogy a bank fennmaradását Bajára és környékére közgazdasági érdekek tekintik és kötelességének ismeri ennek folytán az aktív bankot anyagi és erkölcsi támogatásban részesíteni. Úgy véljük az Osztrák-Magyar bank ezen főtisztviselőjének kijelentése a városban általános meglepedést fog kelteni. Magunk részéről pedig örvendünk, hogy a bank szabadkai fiókjának élén oly ember van, ki hivatásának magaslatán áll és a közérdeket tartja első sorban szem előtt.

Dr. Nyiraty János a függetlenségi párt társelnöke, indítványt nyújtott be Baja város polgármesteréhez közgyűlés egybehívása iránt, az árvaszéknek a bankban elhelyezett pénzének biztosítására. A rendkívüli közgyűlés tegnapra volt összehívva. Mint értesülünk a bizottsági tagok egyrészt az árvák pénzét biztosítani akarják, másrészt pedig a bankot válságos helyzetében összetörni a város közönségére károsnak tartják. Így tehát előreláthatólag azon felfogás fog túlsúlyra emelkedni, hogy a bank adjon jelzálogos biztosítékot, ha pedig az állapotok rendbe jönnek, úgy a kérdés aktualitása is meg fog szünni.

A fogyasztási adó. A bor- és hús-fogyasztási adó tárgyában tudvalevőleg mozgalom indult meg a város közönsége kebelében, melynek folyamánként egy bizottság dr. Valentin Emil, Rajcsányi Imre és Kovács Andor személyében Szekszárdra utazott ezen kérdés tanulmányozása céljából. Mint értesülünk jövő héten ezen bizottság a hozzátartozó dr. Nyiraty János és Czérnai Imre törv. bizottsági tagokkal kiegészítve Szabadkára is elutaznak. Mint biztos tudomásunk van továbbá, hogy a dolog eddigi stádiumában is már a tárgyalásra alkalmas alap megvan és ezen uton megnyugtattuk a közönséget arról, hogy az intézkedés a kellő időben meg fog történni.

Apró hírek. *Jerkovits István* és ifj. *Kricskovic*s Sándor augusztus 26-án együtt mulattak az Osztrogonácz-féle korcsmában. Amikor kiléptek az ajtón Jerkovits elkiáltotta magát:

— Gyere pajtás birkózni. Ha akarod, hogy istenigazában földhöz teremtsen valaki, hát gyere!

— Oda bajusz is kék, koma, — mondta Kricskovic; de szívesen gyomrozzak meg, ha tetszik.

A szót tett követé, s pár pillanat múlva már nagyban dulakodtak egymással. Hamarosan kiszült azonban, hogy egyforma erőben vannak a legények, mert földhözteremteni egyik se tudta a másikat. Pedig Kricskovicnak az az előnye is megvan Jerkovicsnal szemben, hogy az *ujjai* nagyon gyorsan működnek. Ezt azonban nem a földhözteremtetési művelet kivitelére használta ki, hanem arra, hogy Jerkovics óráját, lánczát, bugyellárisát két korona tartalommal el-eszkamotálja. Sőt még itt sem állapodott meg, hanem ismét korcsmába ment és a zsákmányt még az éjjel elmulatta. Az ujj-művészt följelentették a rendőrségen.

Rablási kísérlet. Szerdán f. hó 4-én este 1/2 8 órakor az Atilla-utcában Zadóczky István tolnai illetőségű csavargó a vele szembe jött Adliczer Alajosné mellett ragadva megtámadta. A nő sikoltására oda sietett Csatlós Béla ki a rablót elfogta és a városházához kísérte s a rendőrségnek átadta.

Háziipari szövetkezetek. Bácsbodrog megyében Zabik László gazdasági háziipari megbízott kezdésére 21 háziipari termelőszövetkezet alakult, mely szövetkezetek már a télen nagy értékű tárgyakat készítettek és értékesítettek. Az értékesítés akként vált lehetővé, hogy a központi hitelszövetkezet egy kizárólag háziipari tárgyakat értékesítő ügyosztályt szervezett. Az összes bácskai háziipari szövetkezetek tagjai munkásemberek. A földmivelésügyi miniszter ezért elhatározta, hogy minden egyes szövetkezet berendezési költségeit tárcája terhére elvállalja s erre a célra minden egyes szövetkezetnek 1000—1000 korona államsegélyt a bács megyei háziipari akcióra összesen 30.000 korona államsegélyt engedélyezett, ezzel lehetővé tevén azt is, hogy a szövetkezeteknek 10.000 korona forgó tőke álljon rendelkezésére, melyből a munkálkodó háziiparosok készítményeikre előleget kapnak, míg azt a szövetkezetek központja nem értékesíti. A központ tagjai a feketehegyi, földvári, keresztturi, bácsordasi, bácsszenttamási, dunacsébi, gombosi, hódási, jánoshalmi, katymári, kishegyesi, martonosi, moholi, óbecsei, ókéri, sajkásgyörgyei, temerini, titeli, ujvidéki, kulai és zentai szövetkezetek. Szabadkán munkástelep van, amelyen azonban vezető híján: nem dolgozik a szegény nép; Zomborban a Tulipán háziipari szövetség által fentartott államilag segélyezett Munkás otthon működik. A szövetkezetek novemberben kezdik meg munkájukat.

Hivatalos termésbecslés. A földmivelésügyi minisztérium most adta ki az utolsó ez idei termésbecslését. Szeptember 15-én jelenik meg a végleges jelentés, amely már határozott és pontos adatokat fog tartalmazni, a teljesen befejezett eséplés alapján. A mostani becslés nem számol be lényegesebb változásokról, a két héttel ezelőtt megjelent becslésekkel szemben. A búzatermést 32.26 millió mmázsára becsülik; ez a szám semmivel sem változott a legutóbbi becslés óta. A rozstermést 10.61 millió mmázsára becsülik, a legutóbb kimutatott 10.40 millió mmázsával szemben. Az árpa várható termése 13.61 millió, az aug. 3-iki 12.91 millióval szemben. A zab termését 11.92 millió mmázsára becsülik most, a korábbi 11.43 millióval szemben. A tengeriből, amelyre vonatkozólag a legutóbbi becslés még nem tartalmazott számszerű adatokat, 44.34 millió mmázsa várható, a múlt évben 41.38 millió mmázsa termett. A burgonya várható termése 44.61 millió mmázsa, a tavalyi 48.74 millió métermázsával szemben.

A negyvennyolcas öreg honvédek nyugdíja. Az öreg honvédeknek, a kik vérük hullásával védelmezték a magyar haza szabadságát és függetlenségét, bizony rosszul megy soruk. Évente mindössze 72, legföljebb 96 korona nyugdíjat kapnak, a miből bizony a legöregebb és legigénytelenebb embernek sem lehet megélni. E végett Győr város képviselőtestülete feliratot intézett a parlamenthez, hogy rendezze méltólag az öreg honvédek nyugdíjügyét, hiszen ugyisincsenek sokan, nem terheli tehát különösebb kiadás az államháztartást. A feliratot Győr város pártolás végett az összes városi és megyei törvényhatóságoknak és hasonló felirat intézése céljából megküldte.

Október hatodika nemzeti gyászünnepe. Az aradi vértanúk emlékét nem lehet elfeledni. A magyar szabadságharc tizenhárom hősének mártír halála örök életen át sajtó sebet ütött a nemzet lelkében. A nemzet gyászol, de az állam nem érzi a sebet. Hivatalosan csak április 11-ike a nemzet ünnepe ebben az országban. Március 15-ike csak a lelkek ünnepe s fájó szomorúsággal gondolunk arra a nem is oly régi időre, amikor a

szabadság nagy ünnepnapján fegyverrel kergették szét a nagy emlékek oltárán áldozó magyarokat. Több törvényhatóságban föl is merült már az üdvös gondolat, hogy március idusát s október hatodikát törvényben avassuk nemzeti ünnepé. Most érkezett meg Nagyvárad városához — mint egy ottani lapban olvassuk — az atyafiságos leirat, mely azt ajánlja, hogy az aradi vértanúk emléke igattassék törvénybe. A város tanácsa, mint a közgyűlés ügyeit előkészítő állandó választmány tárgyalta ezt az átiratot. A tanács tagjai készséggel tették magukévá az indítványt. Glac Antal főispán javaslatára elhatározta tehát a tanács, hogy olyértelmű indítványt terjeszt a közgyűlés elé, hogy írjon fel a képviselőházhoz, hogy október 6-át a nemzet gyászünnepként iktassa törvénybe, a magyar szabadságharc minden vértanújának emlékezetére. A hazafias indítvány a legközelebbi közgyűlés elé kerül.

Magyar otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejárta szobák. Rézágak, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz. Budapest.

Segédszerkesztő: **Wagner Antal.**

NYILT TÉR

Ezen rovatokban közölték a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Zongora-tanárnő,

ki a budapesti Nemzeti Zenedét kitűnő sikerrel végezte el zongora-órák adására vállalkozik, úgy házaknál, mint saját lakásán. Cim: **Bürner Mariska,**

Helyben, Rókus utca 6. 3-3

SÖRHÁZ

Tolnán szabadkézből eladó, illetőleg bérbe kiadó. Bővebb felvilágosítást a helyszínen a tulajdonos nyújt. 3-1

576. sz.

1907. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajto ezenel közhírré teszi, hogy a bácsalmási kir. járás-bíróságnak 1907. évi Sp. 835. számú végzése folytán Almás község előjárósága Grünfelder **Jakab** alperes ellen 400 kor. tőketörlesztés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 606 korra becsült ingóságokra a b.-almás kir. j. bíróság 1907. Sp. 835. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes Bács-almáson levő bolt-helyiségben leendő megtartása határidőül 1907. évi szeptember hó 13-ik napján d. e. 9 órája kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt bolti cikkek s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőknek, készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételarából a végrehajto követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő nap-tól számítatik.

Kelt B.-almáson 1907. évi szept. hó 3. napján.

Pogany,

kir. bírósági végrehajto.

7746. sz.

t. k. 1907.

Hirdetmény.

GYÖRGYPUSZTA (Nagybaracska község II. rész.) telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikk értelmében elkészítettvén és a nyilvánosságnak átadatván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891: XVI. t.-cikk 15. § a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891: XVI. t.-cikk 15. § b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely tehertétel átvitelének az 1886: XXIX. t.-cikk 22. § a illetve az 1889: XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1908 évi március hó 15 napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1908. évi március hó 15-ik napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármily irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-c. 16. § a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólításukat tartalmazó kérvényöket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1908. évi március hó 15-ik napjáig** bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy

ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A bajai kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság 1907. augusztus hó 15-én

Major Károly,

kir. járásbíró.

3-2

ZONGORAOKTATÁS.

A legalaposabb gyakorlati zongorajáték, úgyszintén zeneelmélet és összhangzat-tan tanítására, elvállalok úgy kezdő mint haladó tanulókat.

Legjobb bizonyítványokkal rendelkezem.

Tömlény István

BAJA, TÜRRI ISTVÁN-UTCA 3. SZ. A.

HÁZ a budapesti-út 109/a. sz. alatt, mely csak egy évvel ezelőtt tiszta téglából épült, megfelelő bármiféle üzlethelyiségnek, minthogy a most épülő vasút közvetlen közelében van, **szabadkézből eladó.** Bővebb felvilágosítást a tulajdonos ugyanott nyujt.

4-2

Fiatal segédet,

aki főleg a **rőfös-üzletben** jártas, esetleg a **fűszerben** is tud kiszolgálni **szeptember végére** keresek. Fizetési igényeket eddigi működés megjelölésével „**állandó**” jelige alatt kérek a lap kiadójába.

2-1

TAKÁCS féle gyomorsó

egyedüli biztos hatású szer makacs gyomorbajoknál, ára 3 korona. — Nagy jövedelem marad a gazda kezében, ha apró szárnyasai elhullását megakadályozza, ezt csak a

BAROMFITINKTURA

használatát által éri el, ára: 90 fillér. Kik sömörbajban szenvednek, azok használják a

folyékony ecetszappant

amely kitűnő gyógyszernek bizonyult számos esetben ára: K 1.20.

Takács István „Mátyás Király” gyógytár

CINKOTA. (Budapest mellett.) 16 12

Czimfestői

munkát készít:

IZLESES és MODERN
kivételben:

FÁRA, ÜVEGRE ÉS VASZONRA;
azonkívül üveg-ecelést;

OLTÁR-KÉPEK FESTÉSET:

arckép után olaj,

vagy aquarel festményt

(kivánatra modell után is.)

WAGENBLATT FERENC

cim- és címer festő,

BAJA. Alapítva 1898. Belváros.

4-2

Zenét kedvelők figyelmébe!

Kitűnő bizonyítvánnyal rendelkező cimbalom tanító órákat vállal úgy a házban, mint házon kívül. Elv a legszigorúbb s a legpontosabb tanítás. Úgyszintén elvállal zongorára is kezdőket, esetleg pár éves haladó tanulókat is. Bővebb felvilágosítást nyerhetni **Mészáros Lázár-utca 52. szám alatt.**

3-2

Kereskedősegédek

könyvelők, utazók, raktárnokok és magántisztviselőket a leggyorsabban és legszolidabban elhelyez

HAHN MANÓ ÉS FIA

hatóságilag engedélyezett kereskedelmi alkalmazottak és magánhivatalnokok elhelyező intézete

3-3

Eszék-Felsőváros, Rókus-utca 6.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árudájában.

Első cs. és kir. osztrák magyar kizárólag szab.
viharmentes.

HOMLOKZAT FESTÉK-GYÁR

KRONSTEINER KÁROLY

Bécs III. Hauptstrasse 120 saját házában.

Kivánatra ingyen próba mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle új zománc **HOMLOKZAT-FESTÉKE** hatás. védve.

Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománcozott, csak egyszerű mázolás. Jobb, mint az olajfesték. Évek során szállítja cs. és kir. uradalmak, katonák és civilintézőségnek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legolcsóbb festék homlokzatokra belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. Egy négyzetméter ára 2¹/₂ kr. Meglepő eredmény. **HOMLOKZAT-FESTÉK** viharmentes, mészből, oldható, 49 minta olajfestékkel azonos klgr.-ja 12 krtól följebb.

Főelárusítók: Wagenblatt és Henerári Baja.

Uj nagy butorraktár!

ROSENFELD ÉS WEISZ MODERN BUTORRAKTÁRA

BAJÁN, Mészáros-féle ház, Erzsébet-királyné-utca 2. sz.

Teljes lakásberendezések úgy egyszerű, mint
a legmodernebb kivitelben állandóan raktáron!

Kárpitos és díszítő munkák a legizlésebb
kivitelben saját műhelyünkben készülnek.

WEISZ JENŐ a „Magyar Műbutorgyár Részvény-Társaság“ volt kárpitos
művezetőjének személyes vezetése mellett.

Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek!

Uj nagy butorraktár!

Saját tőkái: 2.000.000 korona.

Betét állomány: 7.000.000 korona.

A SZEGEDI KERESKEDELMI- ÉS IPARBANK BAJAI FIÓKINTÉZETE.

DRESCHER GYULA-FÉLE HÁZ.

DRESCHER GYULA-FÉLE HÁZ.

ELFOGAD:

lakárcékbetéteket kedvező feltételek mellett.

A betétek kamatozása a betételt követő nappal kezdődik és a visszafizetést megelőző napon szűnik meg.

Hivatalos órák: d. e. fél 9–12-ig és d. u. 3–5-ig.

2-2

özv. Spitzer Simonné és Társa tégla- és cementárúgyár BAJA.

Disznó váljuk
Itató váljuk
Jászólok
Kút fedlapok
Kút medenczék
Kémény fedlapok
Oszlop fedlapok
Kerítés fedlapok
Drótbetétes csövek
Árnyékszék tölcserék

Vizfelfogó medenczék
Kályha alátétlemezek
Virágvázak
Sirkövek
Sir kerítések
Sir fedlapok
Egyszerű cementlapok
Római mozaik cementlapok
Diszes és márvány cementlapok
Metlaeh és fayence lapok

I. darabos mész
Beocsini Roman cement
Beocsini Portland »
Elszigetelő lemez
Stuccatur nád
Mindennemű tégla és
cserépárúk
Elvállaljuk: **terazzo**
és minden a szakmába
vágó **beton** munkákat.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk,
mert csakis a természetes
szénsavas ásványviz erre a
legbiztosabb óvszer.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légsőhuruttól szabadulni akarunk
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványviz, töltetlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltettek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kérés értékű mértékegységesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható.

A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

KEDVELT BORVIZ!

Főraktár: DRESCHER GYULA úrnál Baján.

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.